

lot no farà més campanes

La foneria Barberí és una de les activitats artesanals més antigues que existeixen a la ciutat d'Olot. A l'igual dels «sants» és un dels distintius que ens han donat a conèixer més enllà de les nostres contrades. A diferència, però, del que passa als tallers de sants, on hi ha una producció artesana amb un caràcter semi-industrial, ja que es repeteixen uns models amb uns tiratges llargs, a la foneria tenim una activitat industrial, pel tipus de treball que s'hi porta a terme, que ha estat plenament artesanal al llarg de tots aquests anys. Ambdues activitats utilitzen uns procediments semblants, molt emparentats amb el món artístic: modelatge per part d'un escultor i emmotllatge per a la seva reproducció, per passar després a emprar tècniques diferents a causa de les distintes necessitats dels materials utilitzats i els resultats finals.

En ambdós mons les empreses més característiques –Barberí a la foneria i «El Arte Cristiano» (vinculat als Vayreda) al dels sants– han tingut un caràcter estretament familiar. Han treballat i dirigit el negoci membres de les mateixes famílies.

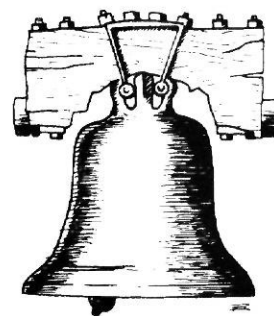
Fabricació de campanes a la foneria Barberí d'Olot.

Es tenen referències dels Barberí amb anterioritat al segle XVIII, però són més aviat esporàdiques, que ens els posen en contacte amb la fundició de campanes per a diferents esglésies i santuaris treballant directament a peu d'obra.

A Olot trobem notícies d'altres fonadors de campanes diferents als Barberí, però amb el temps varen quedar només aquests com a únics fonadors. D'ençà el 1788 és quan trobem més referències dels Barberí ja que sembla que es varen establir a Olot d'una manera més fixa.

Un dels impulsors de la casa fou Esteve Barberí, que al segle XIX va donar un fort impuls a la foneria creant un taller estable al carrer Lorenzana, des d'on

realitza els seus treballs. Fins aquell moment la seva producció tenia un caràcter limitat a la fabricació de campanes, olles i altres estris. Serà a partir d'aquest moment i gràcies a la iniciativa d'Esteve Barberí que s'ampliarà el seu camp d'activitats, obrint-se a la fosa artística, introduint nous procediments, que en el fons ja eren coneguts de molt temps però que ara caldrà incorporar a les noves necessitats.

Fins aquest moment s'emprava en la fabricació de les campanes el procediment de la còpia del model sobre terra, el qual es continua utilitzant en l'actualitat i és una de les poques foneries en actiu que el fa servir. La peça artística (escultura que serveix de model), donada la gran quantitat de detalls que pot presentar, necessita d'un sistema de reproducció més fidel, per aquest motiu s'utilitza la cera en el procediment conegut com a «la cera perduda».

La foneria Barberí, en el

camp de la foneria artística, s'ha de dir que ha tingut una especialització sobretot en peces de grans dimensions, que moltes vegades no tenen un detallisme tan extrem i permeten que es pugui utilitzar el mateix sistema de reproducció que s'utilitza a les campanes; és a dir, el de la terra. D'aquesta manera el cost del procés no és tan elevat com en el de la cera pel fet que comporta menys temps i menys materials. Aquesta especialització no implica que no s'hagin fos peces d'un major detallisme artístic. Gairebé mai aquests monuments més grossos no s'han fos en altres foneries de Catalunya, les quals, com en els tallers dels Becchini o Masriera, s'han especialitzat en la fosa artística.

L'expertesa en la construcció de campanes, moltes vegades de grans dimensions, ha fet que aquestes grans peces s'hagin

encarregat als Barberí perquè estaven més preparats tècnicament per fer-les.

Posteriorment a l'empenta que va donar l'Esteve Barberí, que va ser la que va donar renom a l'empresa, no serà fins als anys 70, quan la família Castey es fa càrrec de la gestió, que tornarà a agafar una nova embranzida. Ara l'empresa es porta amb un caràcter més empresarial. Aquest fet ha motivat que els locals que fins ara utilitzaven a Olot i la infraestructura (forns, grues...) s'hagin quedat obsolets i que hagin portat, en un afany de donar millor servei als possibles clients, a decidir-se per crear un nou edifici traslladant l'empresa a Riudellots de la Selva.

Llàstima que després de tants anys de tradició i d'assentament a Olot i a causa de les noves necessitats de mercat s'hagi d'optar per aquesta decisió tan dràstica que privarà que a Olot es tornin a fabricar campanes.

TONI MONTURIOL

